

Miłosz według Tony'ego Judta w New York Review

1 października 2010

Czesław Miłosz jest tematem artykułu w New York Review z 30 września 2010 w artykule "Captive Minds" ("Zniewolone umysły") napisanego przez niedawno zmarłego znanego pisarza Tony'ego Judta (1954-2010) z pochodzenia litewskiego Żyda. Niestety Judt popiera kłamstwa J.T. Grossa, chociaż uważał on książkę "Sąsiedzi" za kontrowersyjną. Profesor Judt powinien być wiadomym faktem, że wkrótce po wojnie sąd niemiecki skazał dowódcę "sonder komando" z Ciechanowa, Hauptsturm Fuerera Hermanna Schapera, na sześć lat więzienia za masakrę Żydów w Jedwabnem na sześć lat więzienie i że w Polsce została przerwana ekshumacja ofiar na interwencję rabina Warszawy, kiedy w stodole w Jedwabnem znaleziono Żydów zastrzelonych przez Niemców w obecności Polaków, którzy nie mieli broni palnej.

Trzydzieści lat po napisaniu książki „Umysł Zniewolony” Miłosz powiedział, że: „Książka to była napisana w latach 1951-1952 w Paryżu w czasie, kiedy większość intelektualistów czuła się upokorzona zależnością od pomocy USA i pokładali nadzieje w nowym porządku ze wschodu rządzonego przez Stalina, „wodza o niezrównanym rozsądku i cnotach”. Kiedy moja (Miłosza) książka ukazała się w 1953 roku, nie podobała prawie nikomu. Zwolennicy sowieckiego komunizmu uznali ją za obrażającą, podczas gdy wrogowie komunizmu oskarżali moją pracę za pozbawioną jasno sprecyzowanego stanowiska autora i podejrzewali, że jestem w duchu marksistą (według artykułu Christophera Hitchensa pt. "The Captive Mind Now: Jak Czesław Miłosz rozumiał islam" z 20 sierpnia 2004).

Hitchens cytuje takie opinie Miłosza jak ta, że pod władzą sowiecką twórczość artystyczna i literacka, włącznie z teatrem, filmem i festiwalami, często była formą eskapizmu...

Równie trudno jest zdławić strachem wrodzone estetyczne wrażenia takie jak harmonijne połączenie kolorów w przyrodzie jak i wyobrazić sobie wspaniałe i bogate w kolory pióra ptaków żyjących w północnych tundrach.

Przewodnikiem Judta do Krasnogóry, miejsca urodzenia Miłosza, był pierwszy polski wydawca książki "Sąsiedzi", którego nazwisko nie jest wspomniane w tym artykule. Autor typowo stwierdza, że wielu wybitnych pisarzy polskich nie było "geograficznymi" Polakami, ponieważ urodzili się na wschód od obecnej wschodniej granicy Polski. Dla przykładu pisze, że Miłosz urodził się na "rosyjskiej" Litwie i wymienia innych, jak Adama Zagajewskiego pochodzącego z Ukrainy, Jerzego Gierdoycia i Adama Mickiewicza urodzonych na Białorusi. Pisze, że litewskie Wilno było międzynarodową mieszaniną Polaków, Litwinów, Niemców, Rosjan i Żydów, spośród których wymienia szereg nazwisk znanych pisarzy w USA.

Judt słusznie uważa książkę "Zniewolone umysły" za najbardziej znaną i wpływową książkę Miłosza, którą ocenia on jako bardzo wnikliwy opis powodów, dla których stalinizm był atrakcyjny dla intelektualistów oraz uważa atrakcyjność "autorytetów" rządów autorytarnych dla inteligencji polskiej z powodu uczucia "potrzeby przynależenia." (Według Hatchinsa proza Miłosz kształtowała się w czasie, kiedy polscy czytelnicy musieli „czytać między wierszami” znaczenie dostępnych im tekstów.)

Według Judta, Miłosz jakoby "odkrył" powieść Witkacego (Stanisława Ignacego Witkiewicza,) "Nienasycenie," ("Insatiability") opublikowaną w 1927 roku. Książka ta obok uspakajającej pigułki Murki Binga zawiera opis postaci-symbolu „Ketmana” w literaturze i tradycji islamsko-perskiej. Judt uważa, że Miłosz dobrze opisuje i analizuje tak stan umysłu zwolenników Stalina jak i zmylonych idealistów oraz cyników na usługach Czerwonej Moskwy – lepiej niż uczynił to Artur Koestler w jego „Darkness at Noon” („Ciemności w Południe”).

Profesor Judt miał wykłady o literaturze centralnej i wschodniej Europie oraz dużo mówił o postępowaniu w stylu Ketmana intelektualistów amerykańskich, zwłaszcza Żydów, wielu rekrutujących się z pośród nowojorskich trockistów syjonistów, którzy nawrócili się na Syjonizm i pomogli prezydentowi Bushowi w krzewieniu „permanentnej wojny o demokrację” tak jak dawniej Trocki nawoływał do wojny permanentnej na rzecz światowej rewolucji komunistycznej.

W reakcji na zbrodnię międzynarodową, jaką był napad USA na Irak, zwolennicy tej zbrodni w stylu Ketmana dowodzili że mieli rację że lepiej było pomylić się podobnie jak Francuzi, których hasłem było: „lepiej jest błędzić według ideologii Sartre’a niż mieć rację działając według reakcyjnych poglądów „Arona.”

Judt twierdził, że był świadkiem prób rozniesienia na nowo zimnej wojny i organizowania krucjaty przeciwko „islamo-faszyzmowi”, naturalnie dla dobra zysków przemysłu zbrojeniowego w ramach niby „wolnego rynku.” Według Judta „wolny rynek” podobnie jak „dialektyczny materializm” są abstrakcjami, których nie wolno było kwestionować póki nie powodowały katastrofy.

Szwindel na trylion dolarów w manipulacjach hipotecznych w ramach wolnego rynku doprowadził nie tylko do światowego kryzysu gospodarczego, ale również spowodował taki stan rzeczy, że w USA blisko połowa domów mieszkalnych ma obecnie długi hipoteczne wyższe niż przedstawia ich wartość rynkowa.

Profesor Judt określa Miłosza jako „człowieka ze wschodu”, któremu było trudno brać poważnie polityków i komentatorów w USA, ponieważ ogólnie Amerykanie są naiwni, nigdy nie mieli doświadczeń ludzi centralnej i wschodniej Europy, którzy nauczyli się jak niepewne są ich własne przekonania i opinie. Ten stan rzeczy jest powodem wątpliwości wielu Europejczyków z powodu braku realizmu poglądów Amerykanów i dobrowolnego płaszczenia się wielu spośród komentatorów w mediach

amerykańskich, którzy, w stylu Ketmana, boją się myśleć niezależnie. Judt chwali Czesława Miłosza za to że pisał obiektywnie o tym stanie rzeczy.

Autor: Iwo Cyprian Pogonowski

Źródło: [Niezależny Serwis Informacyjny](#)